

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА)»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.01 Українська мова та література
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: Філолог, викладач української мови та літератури

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ ХДУ

Голова вченої ради ХДУ (В.П. Олексенко)
(протокол № 1 від «30» 08 2019 р.)

Освітня програма впроваджується в дію з 04.09. 2019 р.
Ректор (О.В. Співаковський)
(протокол № 1 від «04» 09 2019 р.)

Херсон, 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Філологія (Українська мова та література)» з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем розроблена на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ від 20.06.2019 № 871) робочою групою ХДУ у складі:

1. **Олексенко Володимир Павлович**, доктор філологічних наук, професор, декан факультету філології та журналістики;
2. **Пентилюк Марія Іванівна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри мовознавства
3. **Гайдаєнко Ірина Василівна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри мовознавства;
4. **Климович Світлана Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови;
5. **Демченко Алла Вікторівна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури.

Студенти:

6. **Ястреб Наталія** - студентка 1 курсу СВО «магістр», спеціальності 035 Філологія (Українська мова та література).

Стейкхолдери:

7. **Галаган Олена Ярославівна** - керівник відділу по роботі з іноземними громадянами та особами без громадянства Херсонської державної морської академії.
8. **Кований Андрій Олександрович** - старший інспектор прес-служби Управління патрульної поліції в Херсонській області.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Бондарева Олена Євгенівна** - доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури та компаративістики Київського університету імені Б. Д. Грінченка.
2. **Марецька Людмила Петрівна** - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.
3. **Форманова Світлана Вікторівна** - доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

**1. Профіль освітньо-професійної програми «Філологія (Українська мова та література)»
зі спеціальності 035 «Філологія»**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурно-го підрозділу	Херсонський державний університет, факультет української філології та журналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр філології, філолог, викладач української мови та літератури
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Філологія (Українська мова та література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія НД № 2288962
Цикл/рівень	НРК України - 8 рівень, EQ-EHEA - другий цикл, EQFLLL - 8рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01 липня 2020 року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeianPhiloloay/IPhilologyJournalizm/Eduprograms/035mag.aspx
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній із аналізом, творенням (зокрема перекладом) та оцінюванням письмових і усних текстів різних жанрів та стилів, організацією успішної комунікації різними мовами. Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, дослідницького та інноваційного характеру в галузі лінгвістичної та літературознавчої наук та методики вищої школи, здатності до педагогічної діяльності в умовах закладів вищої освіти.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 Гуманітарні науки 035 Філологія 035.01 Українська мова та література Мультидисциплінарна (українська мова, література, методика їх викладання у закладах вищої освіти). Обсяг обов'язкових компонентів - 75 %. Обсяг вибіркових компонентів - 25 %.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма має академічну орієнтацію.

Основний фокус освітньої програми	Спеціальна освіта з української мови та літератури. Ключові слова: мовознавство, літературознавство, методика викладання української мови та літератури у закладах вищої освіти, переклад, комунікація.
Особливості програми	Акцент на високий рівень професійної підготовки, глибокі знання із мовознавства, літературознавства. Спеціальна освіта в галузі української філології. Об'єктом професійної діяльності є мова (в синхронному / діахронному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	2444.2 Філолог 2444.1 Філолог-дослідник 2451 Професіонали в галузі літератури 2451.1 Літературознавці 231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної навчальної і дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, виконання творчих і дослідницьких проєктів, виробничих практик, підготовки і захисту кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Внутрішня система забезпечення якості освіти Університету здійснює безперервний моніторинг якості освітніх послуг, що представлені поточно-підсумковим контролем: письмові та усні екзамени, заліки, поточні контрольні роботи, звіти з практики, тести, атестація здобувачів вищої освіти та захист кваліфікаційної роботи. Оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано), системи ECTS та 100-бальної системи.
6 - Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно. ЗК-6 Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК-10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК-11 Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК-12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. ФК-2 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. ФК-3 Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки. ФК-4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. ФК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. ФК-6 Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. ФК-7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ФК-8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
7 - Програмні результати навчання	

ПРН-1 Оцінювати власну навчальну та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН-5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня

ПРН-6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-8 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

	ПРН-9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти українського мовознавства та літературознавства. ПРН-10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів української мови та літератури. ПРН-11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН-12 Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРН-13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. ПРН-14 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. ПРН-15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. ПРН-16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

	ПРН-17 Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти: доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, котрі є штатним співробітниками Херсонського державного університету та запрошені фахівці. Гарант освітньої програми: Демченко А.В. - кандидат філологічних наук, доцент. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування
Матеріально-технічне забезпечення	Кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей за спеціальністю 035 Філологія. Вимоги до спеціалізованих кабінетів визначаються окремим документом, що затверджується рішенням НМР університету.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт ХДУ :http://www.kspu.edu/About.aspx?lang=uk; - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - Херсонський віртуальний університет http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx7W; - система дистанційного навчання «KSU Online»; - електронна бібліотека http://elibrary.kspu.edu/; хмарні сервіси Microsoft.
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підготовка магістрів за кредитно-трансферною системою. Обсяг одного кредиту 30 годин.
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість академічного стажування студентів у закладах вищої освіти -партнерах (за наявності відповідних угод).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

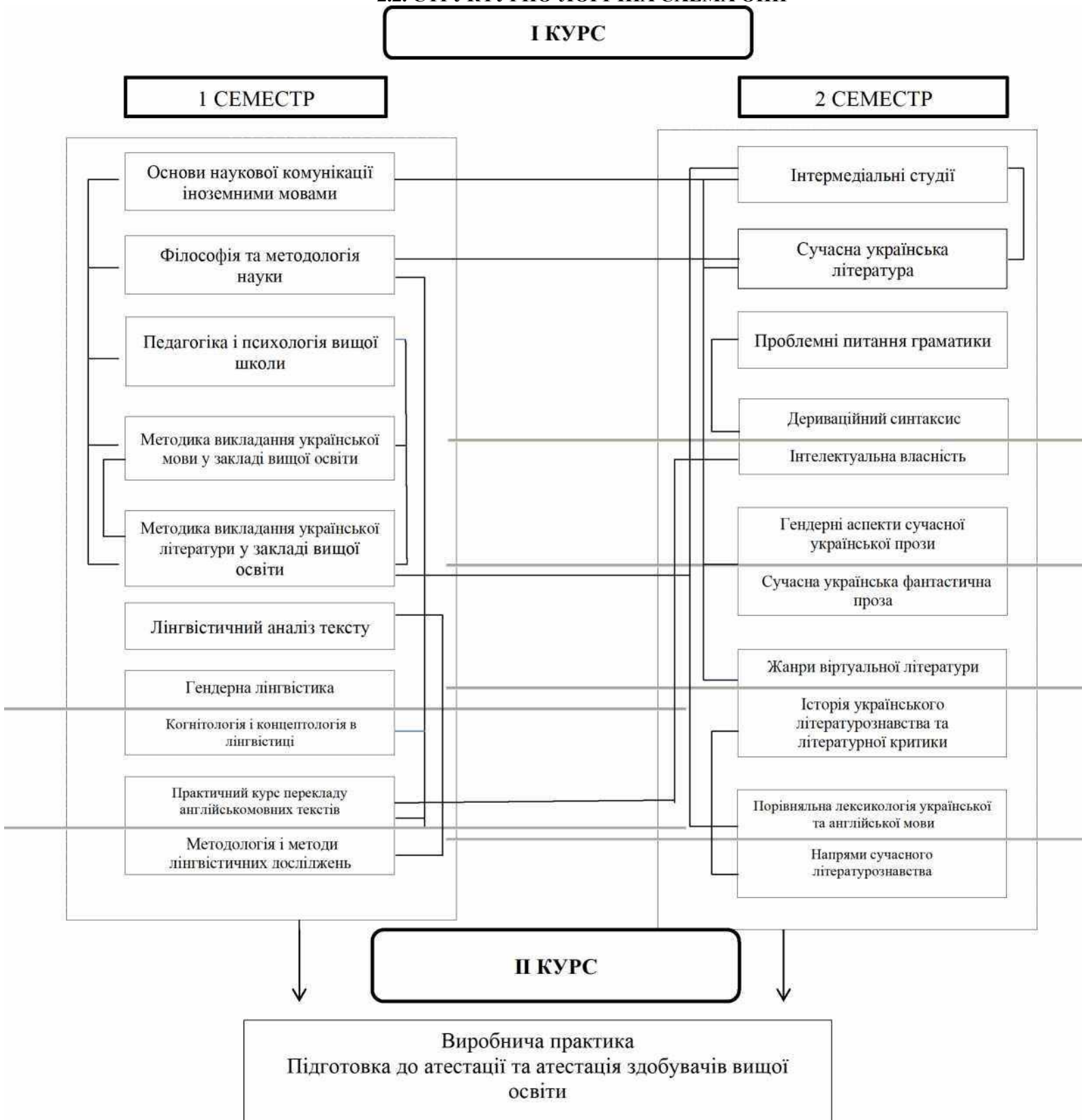
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	диф. залік
ОК 2.	Філософія та методологія науки	3	диф. залік
ОК 3.	Педагогіка і психологія вищої школи	3	екзамен
ОК 4.	Методика викладання української мови у закладі вищої освіти	3	екзамен
ОК 5.	Методика викладання української літератури у закладі вищої освіти	3	екзамен
ОК 6.	Лінгвістичний аналіз тексту	3,5	залік
ОК 7.	Інтермедіальні студії	3	диф. залік
ОК 8.	Сучасна українська література	3,5	екзамен
ОК 9.	Проблемні питання граматики	3,5	екзамен
ОК.10.	Виробнича практика	12	диф.залік
ОК.11.	Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти	27	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		67,5	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1.	Дисципліна за вільним вибором студента	3	залік
ВК 2.	Дериваційний синтаксис/Інтелектуальна власність	3	екзамен
ВК 3.	Тендерна лінгвістика/ Когнітологія і концептологія в лінгвістиці	3	залік
ВК 4.	Практичний курс перекладу англійськомовних текстів/ Методологія і методи лінгвістичних досліджень	3	залік
ВК 5.	Тендерні аспекти сучасної української прози/ Сучасна українська фантастична проза	3,5	залік
ВК 6.	Жанри віртуальної літератури/ Історія українського літературознавства та літературної критики	3,5	залік
ВК 7.	Порівняльна лексикологія української та англійської мови/ Напрями сучасного літературознавства	3,5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		22,5	

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

90

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Філологія (Українська мова та література)» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та комплексного письмового екзамену.

Завершується атестація врученням документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Філолог, викладач української мови та літератури.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	БК 1	БК 2.1	БК 2.2.	БК 3.1	БК 3.2.	БК 4.1	БК 4.2.	БК 5.1	БК 5.2.	БК 6.1	БК 6.2	БК 7.1	БК 7.2.	
ПРН-1		+		+			+			+			+	+								+			
ПРН-2	+	+										+	+			+	+							+	
ПРН-3	+	+	+	+	+		+			+				+		+	+	+				+		+	
ПРН-4			+									+			+								+	+	
ПРН-5		+	+	+	+					+		+			+										
ПРН-6	+														+								+		
ПРН-7									+				+			+		+						+	
ПРН-8								+											+	+			+		+
ПРН-9					+		+	+	+		+		+			+		+	+			+	+		+
ПРН-10	+														+		+			+		+			
ПРН-11	+	+	+			+	+	+					+			+					+	+			
ПРН-12				+		+			+		+			+				+	+						
ПРН-13				+	+					+															+
ПРН-14	+					+		+									+						+		
ПРН-15		+				+								+	+				+						+
ПРН-16		+	+	+					+					+											
ПРН-17									+		+			+	+								+		